

2237

פ ר ד ט ד ק ד ל ג ו ס י

מישיבת ועדת החוקים, חוק המשפט
שהתקיימה ביום 3, עם באשון תש"ז - 2.11.58 בשעה 19.00.

- השתתפו :
- ז. ורהפטיג - יו"ר
 - ב. אזניה
 - ע. איכילוב
 - ס. בגין
 - י. בדר
 - ה. ברגר
 - י. בורג
 - ע. דגני
 - ש. הלל
 - י. ישעי'הו
 - מ. כמיס
 - ב. לוקר
 - נ. ניר
 - י. קליבנוב
 - מ. קסיס
 - ש. רוזנברג
 - י. שופמן

- מוזמנים :
- י. בר-יהודה - שר הפנים
 - ח. כהן - היועץ המשפטי
 - עו"ד שבו - משרד הפנים
 - ה' צילן - משרד הפנים
 - ה' סילברסטון - משרד הפנים
 - ה' גרץ - המכון למיכון משרדי
 - ה' רוזנטל - משרד המשפטים

סדר-היום : חוק פנקס בעלי זכות לבחור לכנסת.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ז. ורהפטיג :

חוק פנקס בעלי זכות לבחור לכנסת.

סעיף 5.

בדרך כלל כאשר יש מקרה כזה - מתקני. אבל יכול להיות יוצא-סן-הכלל.

י. בר-יהודה :

יש אפשרות לשנות את איזורי הקלפי בכל שנה, ולכן אינני רואה צורך בהורגה הזאת.

ש. רוזנברג :

כל תכנון של הסעיף הוא במלים "איזור קלפי" לא יכלול יותר מנקודת ישוב אחת. היתר במידת

ד. בר-רב-האי :

מה מיותר.

כל כוונת הסעיף היא שאי-אפשר יהיה, בישוב מסים להטיל על הבוחרים קשיים כאלה שימנעו מהם את

י. בר-יהודה :

האפשרות לנצל את זכות הבחירה.

פ. איזון:

הנכס של הסיפא את הסעיף לקו י. הייתי מציע
לכתוב לענין זה היחשב נקודת ישוב לנקודת
ישוב אחת אף אם תחומה חורג מגבולותיה.

ע. איזון ב:

צריך להוסיף "תחום המוניציפאלי חורג - -
וכו'".

י. בר-יהודה:

אין אצלנו לתחום מוניציפאלי. אפשר להגיד:
תחום שיפוט.

ישוב אחת."

אני מוכן למחוק את הסיפא, לאחר הכליב "בנקודת

א. ילין:

אני רוצה להביא לוועדה את מסאלתו של מר שי,
לכתוב "ישוב" במקום "נקודת ישוב".

הוחלט:

לנסח את הסעיף כך: "איזור קלפי לא
יכלול יותר מישוב אחד; לענין זה יראו
את כל תחום השיפוט של עיריה או מועצה
מקומית, למעט מועצה איזורית, כישוב
אחד".

סעיף 6.

הי"ד ז. ורהפטיג:

ברור שבסעיף זה ובכל מקום אחר בחוק, יראו
בכל מקום שנאמר "נקודת ישוב" יראו

הי"ד ז. ורהפטיג:

יש שאלה של רציפות טריטוריאלית של איזור
קלפי, ויש שאלה שהקלפי תהיה מוכן איזור
הקלפי. יש גם מקרים שאי-אפשר לעשות את החלוקה מאחר שאין לרשות שדות,
הנזק החלוקה בעצמה עד כה לפי האלף-בית.

י. בר-יהודה:

הנוסח המוצע הוא העתקה מחוק הבחירות הקיים.
הכוונה היא שבמקום שאי-אפשר לחלק את
הקלפיות לפי הסימן הטריטוריאלי, יעשו זאת לפי אלף-בית, וברור שזאת במקרים
יוצאים מן הכלל.

הי"ד ז. ורהפטיג:

האם אי-אפשר לנסח את הסעיף כך: "א) איזור
קלפי אחד לא יכלול ככל האפשר שטח ישוב
רצוף; ב) במקום שאי-אפשר לתחום איזור קלפי המקיף שטח רצוף, רשאי שר הפנים
לקבוע שתושבי ישוב או חלק ממנו, ערוכים לפי סדר האלף-בית של שמות
מספחותיהם, ייחשבו לאיזור קלפי".

ד. בר-רב-האי:

ערכו המעשי של הסעיף קטן והולך מסנה לשנה,
במידה שמתחילות מעברות והערים העתיקות
מתפתחות. אינני חושב שיש כאן בעיה המחייבת ניסוחים מיוחדים.

י. בורג:

האם הסמכות לאשר איזורים, שבישיבה הקודמת
החלטנו על העברתה לוועדה מיוחדת, כוללת
גם את הסעיף הזה?
האם לא צריכה להיות הגדרה מהו המספר
המינימלי של בוחרים בקלפיות הללו, כדי לשמור על סודיות הבחירות?

י. בר-יהודה:

זה נכון לגבי כל מקום. כתוב שהמכסימום הוא
אלף בוחרים, אבל אין מדובר על המינימום.
ואז אפשר להכין קלפי לכל בית.

אני מציע להחליט "מסויימת". הכוונה היא
לאמר כי רשאי שר הפנים לקבוע שתושבי ישוב

ד. בגין:

כזה או חלק ממנו - -".

אני מציע בנוסף זה: "איזור קלפי יהיה שטח רצוף,
ואולם אם ראה שר הפנים שבישוב פלוני או

ה. כהן:

בחלק ממנו אי-אפשר לתחום איזורי קלפי, רשאי הוא לקבוע שתושבי הישוב או
תושבי אותו חלק ממנו, ערוכים לפי סדר אלף-בית של שמות משפחותיהם, ייחשבו
כאיזור קלפי או כאיזורי קלפי".

יש כאן הבדל. בנוסף הקום נקבע הקושי
כדבר אובייקטיבי ולא כדבר ששר הפנים צריך

ט. בגין:

לקבעו.

לנסח את הסעיף כך: "איזור קלפי
יהיה שטח רצוף; ואולם אם ביישוב פלוני
או בחלק ממנו אי-אפשר לתחום איזורי קלפי,
רשאי שר הפנים לקבוע שתושבי הישוב או
תושבי אותו חלק ממנו ערוכים לפי סדר
אלף-בית של שמות משפחותיהם ייחשבו כאיזור
קלפי או כאיזורי קלפי".

הוחלט:

אם יש ערך לכותרת, צריך לאמר בכותבת הסעיף:
"תיחום איזור קלפי".

ב. אזניה:

לקבל את הצעת ב. אזניה לפיה תהיה
כותרת הסעיף "תיחום איזור קלפי".

הוחלט:

סעיף 7.

אם אנחנו מקבלים את העיקרון שלגבי החוק
מחייבות הרשימות, ואם הרשימה כולה היא
רשימה ארצית אחת, מחולקת טריטוריאלי, נדמה לי שכדאי לשמור שם מיוחד
לרשימה הארצית, מפני שבעצם הבחירות הן ארציות, ורשימת כל הבוחרים היא
הפנקס. האבחנה בטרמינים היא שאלה של נוחות.

י. בר-יהודה:

לשאלה של אלפונים מקומיים, כבר נאמר כי
יהיו אלפונים מקומיים כאמצעי עזר. אינני חושב שצריך לחייב זאת בחוק.
אולם גם אם יהיה זה בחוק, אני מציע שיהיה זה בחוק הבחירות ולא בחוק
פנקס בעלי זכות לבחור לכנסת, כי אם לאו, תתעורר שאלה איזה מהמסמכים
מחייב מבחינת החוק.

אפשר להדגיש שהאלפון המקומי הוא חומר
עזר, אבל אין סיבה שלא להכניס זאת לחוק.

י. בדר:

אין אפשרות להבטיח שבאלפון יהיו כל השמות
המופיעים ברשימה. הבדיקה נעשית על סמך
הרשימה, אבל צריך להביא בחשבון אפשרות של טעות באחד למאה אלף.

ה' גרץ:

אני מציע שהענין של אלפון מקומי ייקבע בחוק,
ולא ייאמר שהוא אמצעי עזר, אלא שבאותם
הטעמים בהם מדובר על עררים, ערעורים וכו', ידובר רק על הרשימה ולא על
האלפון. כי אם נאמר בחוק שהאלפון הוא רק מכשיר-עזר, הרי זה כאילו לא
הכנסנו אותו לחוק.

ע. איכילוב:

ג. בר-רב-האי :
אם סעיף 10א וסעיף 10ב "כ איכילוב לעצם הענין,
אילו היה סעיף 10א נפרד ויהיה לאלפונים המקומיים
מסוים חוקי זה אומר כי גם הם מסוים נוסף מהמסוים המקומיים, אותו אדם
יכול להצביע, מאחר שהוא מופיע ברשימה ואם מסכים לכך, אין להכניס את
ענין האלפון לחוק.

ט. רוזנברג :
אלה הן שתי האלות בפרדות. האלפון צריך להיות
אמצעי עזר, אבל צריך להבטיח זאת בחוק.

הורלס :
לקבל את ההצעה האומרת כי בכל מקום אשר
יהיו בו עשר רשימות או יותר, יוכן
אלפון. החובה להכין אלפון כנ"ל לא תיקבע
בחוק, אולם תימסר הודעה של יו"ר הוועדה
בכנסת על הבטחת הממשלה בענין זה.

הסתייגות לש. רוזנברג, י. בדר : לקבוע את
החובה הנ"ל בחוק, ולהוסיף בחוק כי
המדובר הוא באמצעי עזר.

הסתייגות לע. איכילוב : לקבוע את החובה
הנ"ל בחוק.

י. בר-יהודה :
אלה המציעים להכניס זאת לחוק, צריכים לפחות
להוסיף להסתייגותם : "וזהו הי הרשימה היחידה
הקובעת לגבי החוק".

מ. בנין :
ברישא של הסעיף המלה "נפרדת" מיותרת, ואם
הסיפא הייתי מציע לנסח כך : "לא יהיה פנקס
בנוכחם בר-תוקף אלא אם יכלול את כל רשימות הבוחרים".

א. ארלי :
החוק דן רק ברשימות הבוחרים, אולם קיבלנו
סעיף האומר כי מי שאיננו מופיע בפנקס
הבוחרים לא יוכל לבחור לכנסת. דבר זה מעלה את הפנקס לחשיבות עניינית, בעוד
שלפי סעיף 7 הוא מושג טופשט בלבד.

י. בדר :
אני מציע למחוק את המלה "פנקס" מן החוק,
ולהגיד במקום זאת "רשימות הבוחרים".

י. בר-יהודה :
אם באיזה שהן בחירות אי-אפשר יהיה לערוך
את הבחירות ביום הבחירות בישוב קטן מפני שבו
לא היו רשימות, פירוש הדבר שלא היה פנקס, וזה אומר שאפשר יהיה לערער על
הבחירות בפני בית-הדין הגבוה לצדק. אם לא נוסיף משהו שממנו יהיה ברור
כי יש רק רשימות ושהפנקס הוא רק טרמין, אנחנו עלולים להסתבך. אני מסכים
שפנקס לא יהיה תוקף, אלא שיהיה זה רק שם לכל רשימות הבוחרים. אבל צריך
יהיה להוסיף סעיף בחוק הבחירות, שממנו יהיה ברור כי אפשר לערוך בחירות
נוספות לפי החלטת בית-המשפט, אם יתברר כי הבחירות לא בערכו מפני שלא
היתה רשימת בוחרים למקום מסוים.

י. בדר :
אם כל רשימות הבוחרים הן הפנקס, אין הבול
בין שני הדברים, ואם משתמשים בשני מונחים,
יש הבחנה משפטית שיש הבדל ביניהם. בית-המשפט העליון יכול לבטל בחירות
באיזור קלפי, אבל רע מאוד יהיה אם הוא יוכל לבטל את הפנקס. הייתי רוצה
לשזוע את דעתו של היועץ המשפטי בענין זה.

ד. בר-רב-האי :
עלינו להבדיל בין פנקס בוחרים לכל שנה
ובין רשימות הבוחרים לשנת בחירות. אצלנו
התנאים הגיאוגרפיים מאוד בלתי יציבים, ואי-אפשר להגיד כי פנקס הבוחרים
פסול אם לא נמצאה אפשרות טכנית להכין רשימת בוחרים בנקודה מסויימת.

ח"כ הכנסת בדר טעה בענין מסוים : הערעור
בענין שהוא עמד עליו אינו לבית-המשפט העליון אלא לכנסת, אף כי יש לי
ספק אם בית-המשפט העליון היה מסהר כל ק לפסול בחירות במדינה על סך פגם

ב. מהותה:
 החוק קובע כי ייתן קול לטעם סגור, והוא נקרא שירות
 ממשלתי. ייתן קול לטעם סגור מפורסם לטעם סגור,
 והוא ייתן קול לטעם סגור על יסודו ייתן קול לטעם סגור.
 הזכות הזאת היא זכות בחירה. הזכות הזאת היא זכות בחירה.
 חייבים לבחור חוק מפורסם כזה. הזכות הזאת היא זכות בחירה.
 שיש להבחין, מפני שלמי חוק הבחירות הזאת היא זכות בחירה.
 פגומות בקידום הזכות הזאת חלוקת המנדטים. אבל אם לא נשתמש במונח
 "פנקס" יבאנו לרשומים את זיקתו של הבחור לזכות הבחירה, לתלויה ברשימה
 המקומית, ביחוד מכאן הבחור עובר לטעם סגור אחר בארץ, זיקתו זו היא פגה
 מאחר שהוא רשום בפנקס הבחורים.

ג. רונברג:
 ומה יהיה אם יישטט דף מהפנקס, ואדם אשר
 שמו מופיע ברשימות, לא ימצא בפנקס?
 אם כן, גם לפנקס יש תוקף טחייב. לכן אני מציע לכתוב "רשימות הבחורים",
 אם כי מפניר להשתמש במלה "פנקס" כאמצעי עזר.

ד. בורג:
 אנחנו נמצאים בתהליך מתמיד של בדידה.
 אם אדם רשום ברשימה ארצית, כשהוא עובר
 מאזור קלפי אחד לשני, שמו אינו הולך לאיבוד. לכן טוב שיהיה פנקס כולל.

ה. לו זר:
 כולנו מעוניינים ברשימה מרוכזת, בין אם
 תיקרא "רשימות הבחורים" או "פנקס הבחורים".
 הביטול בו בעת כן שטר הפנים הודיע כי אם חסרה רשימה, הפנקס אינו קיים.
 אינני חושב שזה נכון.

ו. ברגר:
 קיימת זכות בחירה טבעית של כל אזרח ישראל,
 אבל היא דבר ערטילאי. אדם שיש לו זכות זו,
 לא יוכל לבחור. ההבדל הזה קיים גם בין
 פנקס הבחורים ורשימות האיזוריות. לפי שמו של אדם נמצא בפנקס אז
 ייתנו ברשימה האיזורית, הוא לא יוכל לבחור. אם כי נכון שהדבר הקובע הוא
 הפנקס, כי הוא קובע לטי יש זכות לבחור. כי לא צריך לאמר שרשימות הבחורים
 יהיו את הפנקס אלא שהפנקס יתפצל לרשימות.

ז. כהן:
 בעקבות ההערות שנשמעו כאן אני מציע לשנות
 את הנוסח של סעיף 3 ולנסחו כך: "לא תהא זכות
 להצביע בבחירות לבנסת שיקוימו תוך שנת פנקס בוחרים אלא ששמו רשום
 ברשימת בוחרים ברת תוקף אותה שעה."

את סעיף 7 אני מציע לנסח כך: "לכל איזור קלפי
 תוכן רשימה של בעלי זכות לבחור (בחוק זה - רשימת בוחרים); לכל רשימות
 הבחורים יחד ייקרא פנקס".

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה לעשות רוויזיה של ההגלטה
 בסעיף 3, ולנסח את סעיף 3 כהצעת היועץ
 המשפטי: "לא תהא זכות להצביע בבחירות
 לבנסת שיקוימו תוך שנת פנקס בוחרים אלא
 לאדם ששמו רשום ברשימת בוחרים ברת-תוקף אותה
 שעה".

2. לנסח את סעיף 7 כך: "לכל איזור קלפי תוק
 רשימה של בעלי זכות לבחור (בחוק זה - רשימת
 בוחרים); לכל רשימות הבחורים יחד ייקרא פנקס".